«منذ خلق الله السماوات و الارض» قرینه داخلی روایات عدد

بنابراین بهترین راه این است؛ اگر وجهی برای آن معلوم شد، کما اینکه بسیاری از علماء فرموده بودند که این برای وقتی است که معلوم نشود؛ رؤیت و استصحاب و امثال اینها نتواند کارساز شوند. و ای اینکه ممکن است وجهی از خود روایات استفاده شود. در جلسه به این نقطه رسیده بودیم؛ آیا در خود روایات قرائن داخلیه ای هست که توجیه کند و مقصود از آن را بگوید یا نه؟ نه اینکه چون میدانیم خلاف اعتبارات است یا معارض با اخبار رؤیت است توجیه کنیم. دو بحث است. قرینه خارجیه ای که ما را وادار کند تاویل کنیم و طرح کنیم، آن قرینه خارجیه یک چیز است اما گاهی از خود اندرون روایت و قرینه داخلیه در خود روایت موجود است که مرادرا به ذهن ما نزدیک میکند. من بهدنبال این بودم. نمیدانم جلسه قبل چقدر از آن را عرض کردم.

این اندازه یادم هست که گفتم: امام علیه‌السلام در همین روایاتی که از ابن منصور بود، فرمودند:

«لا و الله ما نقص شهر رمضان منذ خلق الله السماوات و الأرض»[1]. اگر یادتان باشد عرض کردم حضرت برای اینکه بگویند ماه کامل است، از کل عالم خلقت از روز اول شروع میکنند؛ «منذ خلق الله السماوات و الارض» تا به حال هیچگاه ناقص نبوده است. خود کلمه «منذ خلق الله» در این روایت قرینه داخلیه است که منظری که این روایت راجع به آن صحبت میکند و کلام منسوب به امام دارد از آن منظر القاء میشود، منظر یک دید کلانی به «منذ خلق الله السماوات» است. باید به این صورت نگاه کرد.

اگر به این صورت است، میقاتی هم که در آیه «يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ» هم باید طوری معنا کنیم که با «شهور منذ خلق الله» جور در بیاید. نه اینکه مواقیت را صرفاً به این صورت معنا کنیم که در این ماه مردم دهم و بیستم ماه را میبینند؛ یک نگاهی که به بخشی از این ماه و امسال نیست، بلکه «منذ خلق الله» است.

---

[1] الوسائل الباب ۵ من أحكام شهر رمضان. و الحدائق الناضرة في أحكام العترة الطاهرة نویسنده : البحراني، الشيخ يوسف جلد : ۱۳ صفحه : ۲۷۳

بازبینی #1
ایجاد شده 12 آوریل 2026 10:53:43 توسط ... .
به روزرسانی شده 12 آوریل 2026 10:54:31 توسط ... .